

Odborný léčebný ústav Jevíčko, revitalizace parkového areálu

- A. Průvodní zpráva
- B. Souhrnná technická zpráva
- D. Dokumentace objektů a technických a technologických zařízení

Objednatel projektové dokumentace:

Pardubický kraj
Komenského nám. 125
532 11 Pardubice

Zpracovatel projektové dokumentace:

Ateliér Krejčířikovi s.r.o.
doc. Ing. Přemysl Krejčířik, Ph.D.
Vinohrady 1039
691 42 Valtice

Stupeň dokumentace:

Dokumentace pro provádění stavby

Datum: 07/2023

Obsah

A.	PRŮVODNÍ ZPRÁVA	3
A.1	Identifikační údaje	3
A.2	Členění stavby na objekty a technická a technologická zařízení.....	4
A.3	Seznam vstupních podkladů.....	4
B.	SOUHRNNÁ TECHNICKÁ ZPRÁVA.....	5
B.1	Popis území stavby	5
B.2	Celkový popis stavby.....	13
C.	SITUAČNÍ VÝKRESY.....	16
C.1	Situační výkres širších vztahů.....	16
C.2	Katastrální situační výkres.....	16
C.3	Koordinační situační výkres.....	16
C.4	Inventarizace dřevin s vyznačením pěstebních ošetření a asanací.....	16
C.5	Navrhovaná situace vegetačních úprav.....	16
C.6	Osazovací plán	16
D.	Dokumentace objektů a technických a technologických zařízení.....	17
D.1	Dokumentace stavebního objektu	17
D.2	Dokumentace technických a technologických zařízení.....	29
E.	DOKLADOVÁ ČÁST	30
F.	PŘÍLOHY	31
F.1	Inventarizace a metodika inventarizace	31
F.2	Seznam dřevin k asanaci	31
F.3	Výkaz výměr a materiálu	31

*Pozn.:

Dokumentace je vypracována v souladu s Vyhláškou č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb a její přílohou č. 1 a č. 2 se zřetelem na specifika díla zahradní architektury. Rozsah a obsah jednotlivých částí je přizpůsoben druhu a významu stavby a podmínkám území.

Veškeré změny oproti proj. dokumentaci musí být doloženy změnovým listem, kde bude uveden rozsah změny, její důvod a dopad na cenu díla. Změnový list musí být odsouhlasen projektantem a investorem před zahájením prací.

A. PRŮVODNÍ ZPRÁVA

A.1 Identifikační údaje

A.1.1 Údaje o stavbě

Název krajiny, úpravy / stavby: Odborný léčebný ústav Jevíčko, revitalizace parkového areálu
Místo stavby: Odborný léčebný ústav Jevíčko
TRN-Léčebna 508
569 43 Jevíčko
Předmět projektové dokumentace: pěstební opatření a nové výsadby v areálu sanatoria

A.1.2 Údaje o stavebníkovi

Investor: Pardubický kraj
Adresa: Komenského nám. 125
532 11 Pardubice
IČ: 70892822
DIČ: CZ70892822
Tel.: +420 466 026 111
E-mail: posta@pardubickykraj.cz

A.1.3 Údaje o zpracovateli projektové dokumentace

Zpracovatel dokumentace: Ateliér Krejčířikovi
Zodpovědný projektant: doc. Ing. Přemysl Krejčířik, Ph.D.
autorizovaný krajinářský architekt č. ČKA 03289
Místo podnikání: Vinohrady 1039, 691 42 Valtice
IČO / DIČ: 67611591 / CZ7303074053
Tel.: +420 604 834 527
E-mail: atelier.krejcirik@gmail.com
Zpracoval: Ing. Martina Šípošová
Ing. Aneta Dalajková
Ing. Vojtěch Kobližka
Ing. Daniel Lasák

Stupeň dokumentace: Dokumentace pro provádění stavby

Datum zpracování: 07/2023

A.2 Členění stavby na objekty a technická a technologická zařízení

A.3 Seznam vstupních podkladů

a) Základní informace o rozhodnutích nebo opatřeních, na jejichž základě byla stavba povolena

Není předmětem dokumentace

b) Základní informace o dokumentaci, na jejímž základě byla zpracována DPS

- Geodetické zaměření
- Standardní stavebně-historický průzkum staveb
- Výstupy terénního šetření
- Vyhláška č. 405/2017 Sb., o dokumentaci staveb

c) další doklady

B. SOUHRNNÁ TECHNICKÁ ZPRÁVA

B.1 Popis území stavby

a) Charakteristika řešeného území

Rozsah řešeného území je 206 500 m². Dotčené území je vymezeno hranicemi parku sanatoria.

DĚJINY

Jedním ze zásadních vědeckých úspěchů v medicíně na konci 19. století byl objev původce tuberkulózy v r. 1882 Robertem Kochem. Poměrně v krátké době, zejména po kongresu o tuberkulóze v Berlíně r.1899 začala být v Evropě (i v USA) zakládána sanatoria na léčbu tohoto smrtelného infekčního onemocnění. Léčba byla založena na izolaci pacientů a účincích čistého a chladného ovzduší a slunce, zpočátku s důrazem na vysokohorské prostředí (první vysokohorské klimatické sanatorium vzniklo r. 1889 v Davosu ve Švýcarsku). V Praze vznikl Spolek ke zřizování a vydržování léčeben pro nemoci plicní v Království Českém, Markrabství Moravském a vévodství Slezském a následně několik léčeben –v Žamberku (1905), Na Pleši (1916), Jablunkov (1925), Paseka (1915), Janov (1929), Prosečnice (1916 – 22) apod. . Přímým podnětem ke stavbě léčebny nemocných tuberkulózou v Jevíčku bylo rozhodnutí Moravského zemského sněmu z r. 1908, vybudovat v zemi dva léčebné ústavy tohoto typu. Stavba měla být zároveň spojena s oslavou šedesátiletého jubilea panování císaře Františka Josefa . Klimaticky vhodná lokalita pro tento typ ústavu byla nalezena poblíž česko-moravské hranice severozápadně od Jevíčka, na jižním svahu zalesněného návrší zvaného Kumperk. Projekt na rozsáhlý stavební komplex v komponovaném parkovém prostředí, vypracoval brněnský architekt Jan Flora.

HISTORICKÝ VÝVOJ

Se stavbou bylo započato v roce 1914 dle projektu zemského architekta ing. Jana Flory. Po vypuknutí I. světové války byl zemský výbor nucen veškeré stavební práce zastavit, avšak potřeba péče o nemocné a raněné vojáky přinutila v následujícím roce rakousko-uherskou vládu uvolnit potřebné finanční prostředky na dostavbu sanatoria. V srpnu roku 1916 byl proto ústav provizorně otevřen. Císař František Josef tehdy dovolil, aby léčebna nesla jeho jméno, takže první oficiální název zněl: „Jubilejní zemská léčebna plicní císaře Františka Josefa I. v Jevíčku.“ Svému původnímu určení, tj. léčbě žen nemocných tuberkulózou, začal ústav sloužit až na sklonku roku 1918. V letech 1918 – 26 byla dokončena hlavní budova s lehárny a její spojení koridory s budovou kuchyně a jídelnami. Brzy se stala léčebna známou nejenom u nás, ale také v zahraničí. Původní lůžková kapacita přestala stačit a musely být přistaveny další budovy. Byl proto postaven další samostatný léčebný pavilon, obytné budovy pro zaměstnance, hospodářské budovy a ústavní kostelík, jehož stavba byla umožněna díky iniciativě a finanční pomoci olomouckého arcibiskupa, kardinála Bauera. Roku 1940 byl postaven tzv. „Lesní pavilon“ pro pacienty s lehčím průběhem onemocnění. V letech 1946 – 50 došlo k přístavbě operačního sálu, pracoven lékařů a k postavení další obytné budovy pro zaměstnance. Jednotliví stavitelé respektovali původní konstruktivistický záměr Florův, takže po stránce architektonické vzniklo unikátní dílo, které lze dokumentovat např. zájmem filmařů o exteriéry. Je třeba si ovšem uvědomit, že původní projekt zahrnoval též architektonické řešení lesoparku a parkovou úpravu celého areálu, který dodnes nese výrazné prvky arboreta.

Prvním ředitelem a zároveň budovatelem ústavu, kterému zemský výbor moravský svěřil vedení, byl rodák ze slezských Klimkovic, MUDr. Rudolf Lubojacký. Volba se brzy ukázala šťastnou, protože Lubojacký byl nejenom povoláním, nýbrž i vyvoleným člověkem k tomuto poslání. Ve své době vyzdvihl léčebnu po všech stránkách na jedno z předních míst nejenom u nás, ale i v Evropě.

Dne 16. června 1929 léčebnu navštívil první československý prezident T.G. Masaryk v rámci svojí návštěvy města Jevíčka. Tato skutečnost spolu s existencí Masarykovy Ligy proti tuberkulóze dala zřejmě v následujících letech podnět k pojmenování sanatoria na Masarykovu plicní léčebnu.

Po předčasně smrti Lubojackého, který zemřel na rakovinu žaludku ve věku 41 let, pokračovali v jeho odkazu postupně MUDr. J. Blatný, J. Skládal, M .Skyba. Své zkušenosti získané v Jevíčku uplatnila později většina z nich jako řádní profesori lékařských fakult. Dále následovali MUDr. M. Dvořák, P. Bartoň, první žena v této funkci Ing. L. Smékalová. Každý z ředitelů dle svých schopností a možností vždy usiloval o to, aby byl ústav modernizován a aby bylo rozšiřováno spektrum poskytované zdravotní péče. V roce 1972 se ústav stal jediným zařízením v Čechách, které se zabývá léčbou i mimoplicní tuberkulózou.

V roce 1995 se spektrum poskytované zdravotní péče rozšířilo o další významný obor - léčebnou rehabilitaci, což velkou měrou přispělo k dalšímu rozvoji ústavu a jeho modernizaci.

POPIS

Léčebný areál umístěný na jižním svahu zalesněného vrchu Kumperka, s širokým výhledem do volné nezastavěné kopcovité krajiny, v klimaticky velmi příznivém prostředí zahrnující centrální část se dvěma symetrickými křídly léčebných pavilonů S a N spojených krytou chodbou a centrální budovu jídelny čp.508, dále tzv. Dětský pavilon čp.509 s dřevěným altánem, samostatně stojící kapli bez čp., bývalý úřednický dům čp.510, hospodářskou budovu čp.502 a vrátnici bez čp., vodárnu bez

čp. a park včetně bývalého transformátoru. Areál je vymezen z jihu obvodovou komunikací sledující přírodní terénní konfiguraci návrší, kdežto ze severu zůstává oproti lesnímu svahu neohrazen. Ústav měl být postaven v první fázi pro max. 110 pacientů, s počítaným rozšířením na 200 osob, proto autor navrhl dva oddělené léčebné pavilony, které budou vybudovány postupně. Tomu odpovídá urbanistická kompozice základní trojice budov, tvaru obráceného, široce rozevřeného Y, otevřeného jižními průčelími budov do svažujícího se parku. Na oba léčebné pavilony (starý a nový) navazují křídla dvoupatrových dřevěných leháren, otevřených jižní osluněnou stranou do parku. Obě symetrické vysoké hlavní budovy s valbovými střechami jsou propojeny spojovací chodbou s pavilonem kuchyně, který má podobu vily s vysokou valbovou střechou, situované v pozadí mezi nimi. Nynější dvoupatrová chodba v úpravě ze 30. let 20. století měla původně vzdušnější podobu uzavřené kolonády s pergolou v patře. V místě křížení spojovacích chodeb je vložena centrální vstupní hala. Jižně před touto pravidelnou kompozicí má svažitý parkový parter souměrnou úpravu s osově umístěným bazénem, původně akcentovaným vysokým vodotryskem. Ostatní parkové úpravy a cesty jsou řešeny organicky jako součást přírodního parku, přecházejícího v lesopark. Pozadí hlavní skupiny budov tvoří zalesněný kopec. Hlavní přístup do areálu vede od východu přes vrátnici mírně stoupající alejí, lemovanou parkovými loukami, na nichž jsou ve svahu rozmístěny doprovodné budovy a kaple, otevřená k jihu sloupovým portikem. K osamělé umístěnému dětskému pavilonu vede z hlavní přístupové cesty osová alej pyramidálních dubů.

POPIS PAMÁTKOVÉ HODNOTY

Návrh brněnského architekta Jana Flory z r. 1913, realizovaný z části ještě před 1. světovou válkou a určený k oslavě panovníkova jubilea byl záměrně koncipován jako důstojná veřejná stavba s prvky monumentality. Tomu odpovídá i urbanistické řešení s široce otevřenou náručí hlavních budov ve vyvrcholení hlavní parkové osy, evokující vzdáleně motiv čestného zámekového dvora. V základním konceptu vychází z historizující architektury, zejména ve vstupní partii, jež má nejbližší k neoklasicismu. Dřevěná skeletová stavba leháren přiznává inspiraci drážní architekturou konce 19. století, ale částečně i hrázďenými a lidovými stavbami oblíbeného „alpského stylu“ a některých dřevěných lázeňských staveb.

Vývoj zahradních úprav areálu (zjednodušeně)

Areál plicní léčebny v Jevíčku byl založen v letech 1914-15. V počátku úprav byla koncepce navrhována p. Vetešníkem, který však pro pana ovocnářského inspektora M. Cíglera. Plán však nevyhovoval a nebyl přijat. Nový plán – ideový náčrt - vyhotovil zahradník Karel Wagner.

Sezakládáním zelinářské zahrady souvisí spis č. 45186/1915 uložený v kartonu č. 7023, kde je zmíněna potřeba opatřit na podzim 1915 stromky a keře, vedle zakládání zelinářské zahrady. Rozpočet zasláný zahradníkem Karlem Wagnerem počítal pro začátek s jejich opatřením pokud možno nezemských ústavů v počtu přes 2000 kusů. Některé zejména okrasné stromy se měly poříditu speciálními firmami, část stromů a keřů pak v okolí Jevíčka. Vedle těchto stromů se počítalo s využitím smrků a borovic, částečně modřínů a břez, jež se nalézaly na území jevíčského ústavu.

V konceptu se píše, že: „Ideový náčrtek ústavního sadu nalézá se na staveništi samém a lze v jeho provádění postupně pokračovati, takže i rozsazování skupin nebude činiti valných potíží, poněvadž vždy bude možno přistří cesty a stezky několika kolíky vyznačiti, než ku jich provedení dojde.“. Viz příloha Zemská plicní léčebna v Jevíčku – stavba plicního sanatoria, Moravský zemský archiv.

Pro zhodnocení vývoje není zatím dostatek podkladů. Návrh je pojat jako záchranná intervence, která nepoškodí původní strukturu a navrhne její obnovu s doplněním druhově pestré skladby domácích dřevin, které vyřeší stabilizaci porostů a odstraní největší problémy – stabilizace smrkových skupin, které jsou důležité pro provoz léčebného zařízení. Skupiny smrků byly do objektu umístěny záměrně s ohledem na produkci pryskyřice, která obohacuje vzduch o éterické oleje, které usnadňují léčení pacientů. Tento vegetační prvek je typický pro plicní léčebny z První republiky, kdy na plicní choroby umíralo v Československu ročně asi 40 000 lidí (podobně jako za pandemie Covid 19). Z tohoto důvodu byla po celé republice v odpovídajících polohách zřizována léčebná zařízení postavená na léčení pacientů venku pod širým nebem. Lehátka byla umístována buď do otevřených prostor léčebny – viz typické dřevěné balkony nebo přímo do smrkových skupin u pacientů, kteří se mohli lépe pohybovat. Cestní síť byla také upravena pro pohyb pacientů a byla navržena jako okruhy pro procházky. Tato okruhy měly přesně danou vzdálenost a byly součástí terapie. Pacient si sám počítal počet v ten den zdoláných okruhů a pozitivně to působilo na zdraví aktivních pacientů. Podobnou roli by měl areál hrát i dnes.

b) Údaje o souladu s územním rozhodnutím nebo regulačním plánem nebo veřejnoprávní smlouvou územní rozhodnutí nahrazující anebo územním souhlasem

Stavba je v souladu s územním rozhodnutím.

c) Údaje o souladu s územně plánovací dokumentací

Stavba je v souladu s územně plánovací dokumentací. Řešené území se nachází na funkční ploše veřejné zeleně.

d) Informace o vydaných rozhodnutích o povolení výjimky z obecných požadavků na využívání území

Projektová dokumentace je řešena v souladu se stavebním zákonem č. 183/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů a s vyhláškou č. 501/2006 Sb. o obecných požadavcích na využívání území.

e) Údaje o splnění požadavků dotčených orgánů

Dokumentace byla v rozpracovanosti konzultována se zástupci hlavních dotčených orgánů – projednané požadavky byly zapracovány.

f) Výčet a závěry provedených průzkumů a rozborů

- Speciální průzkumy - dendrologický průzkum – doc. Ing. Přemysl Krejčířík, Ph.D. a kol. - viz příloha F.1
- Geologická, geomorfologická a hydrogeologická charakteristika

Stávající geologická, geomorfologická a hydrogeologická charakteristika nebude úpravou dotčena. Ve vybraných místech bude stávající terén upraven ve vztahu k novému vedení cest, nebo v souvislosti s výsadbou stromů, případně v koordinaci s inženýrskými sítěmi nebo s požadavkem bezbariérového řešení. Navrženými zásahy nedojde ke změně vodního režimu.

Biogeografická oblast: provincie středoevropských listnatých lesů

Biochora: 4VW Vrchoviny na kyselých pískovcích 4. v.s.

Bioregion: 1.39 Svitavský

Biogeografická podprovincie: hercynská podprovincie

SVITAVSKÝ BIOREGION (1.39)

Bioregion leží na pomezí východních Čech, jižní a střední Moravy. Zaujímá převážnou část geomorfologického celku Svitavská pahorkatina a jižní polovinu Podorlické pahorkatiny, má protáhlý tvar od jihu k severu a plochu 2106 km². Bioregion je tvořen opukovými hřbety a brázdami v permských sedimentech, s významnými průlomovými údolímí. Bioregion v minulosti tvořil významný spojovací koridor mezi oběma dnešními centry teplomilné bioty – Moravou a Českou kotlinou. Kromě toho se vyznačuje pronikáním druhů alpských, většinou karpatského charakteru. Na převážně vápnitých podkladech se střídají bohatší, ale monotónní typy společenstev, odpovídající 3. dubovo-bukovému a 4. bukovému vegetačnímu stupni. Potenciální vegetaci vyšších poloh tvoří na plošinách bikové bučiny, na svazích převažují květnaté bučiny až suťové lesy. V nižších polohách jsou na plošinách acidofilní doubravy a na svazích dominují dubohabřiny. Méně typické části bioregionu jsou tvořeny plochým reliéfem (často se sprašovými pokryvy), v teplejších polohách s dubohabřinami. Tato území tvoří přechod do okolních bioregionů, podobně jako chladnější přechodné pásmo k Orlickým horám. Přechodný charakter území má i údolí Svitavy s výchozí krystalinikou, které navazuje na Sýkořský bioregion (1.51). Mezi unikáty patří ostrovy šterkopísků s podmačenými smrčnicemi severně od Svitav. V bioregionu převažuje orná půda, v lesích kulturní smrčiny, zastoupeny jsou však též bučiny a dubohabřiny. Upřesněním plocha bioregionu narostla o 38 km². Z bioregionu bylo teplejší okolí Litomyše vyčleněno do bioregionu Chrudimského (1.71). Naopak plochá vrcholová část Vraclavské antiklinály (jižně od Vysokého Mýta) náležející do 4. vegetačního stupně byla z bioregionu 1.71 přičleněna do bioregionu Svitavského. Na severovýchodě byla hranice místy posunuta několik kilometrů dále na úpatí Orlických hor, takže nyní Svitavský bioregion zahrnuje i okolí města Jablonné nad Orlicí a vesnice Nekoř pod přehradou Pastviny.

Bioregion zahrnuje výše položené okrsky východočeské křídly, převahu mají spodno- a středoturonné slínovce až písčité slínité vápence (různé typy opuk). Do bioregionu spadá severní část Boskovické brázdy vyplněné červenými pískovci a jílovci (lupky), lokálně i vápnitými slepenci permu. U Potštejna a na Zdobnici vystupují jako unikáty podloží amfibolické granodiority až křemenné diority, na jihu u Letovic amfibolity. Humolity jsou přítomny pouze velmi sporadicky v centrální části v pramenné oblasti Svitavy. Probíhá na něm hlavní evropské rozvodí, takže biota vodních toků je v obou povodích mírně odlišná. Reliéf má jednotvárný charakter synklinál, hřbetů, kuest a brázd protáhlých od severoseverozápadu k jihovýchodu, které se ohýbají směrem k jihu. Skalní útvary jsou celkově v bioregionu řídké. Reliéf má převážně charakter členitých vrchovin s výškovou členitostí 200–300m. Typická výška bioregionu je 350–600m.

Dle Quittaleží nejteplejší okraje v mírně teplé oblasti MT 9, hojně je zastoupena MT 7 a ve vyšších polohách i MT 3 a MT 2 na návětrném svahu. Bioregion je tedy v průměru mírně teplý, okrajově chladnější, poměrně vlhký, přičemž vlhčí je návětrná severozápadní strana, zatímco moravská strana leží v mírném srážkovém stínu. Svitavský bioregion se vyznačuje kombinací asymetrických opukových hřbetů, na srážech a v údolích s bučinami, a sníženin na opukách nebo permských sedimentech využitých jako pole.

Z půd mají největší rozsah typické kambizemě, Na dně i jinde jsou větší plochy primárních pseudoglejů aoglejnychluzizemí. U Jevíčka (Malá Haná) vystupují hnědozemní černozemě a šedozemě.

V nižších polohách byl bioregion osídlen pravděpodobně již v pravěku, s jistotou v Boskovické brázdě. Ve výše položených kotlinách a mírných svazích došlo k odlesnění teprve v raném středověku, avšak nejvyšší polohy byly osídleny až koncem středověku v 15. stol. Současné lesy (29 % plochy) zauímají pouze ostrovy v převážně odlesněné krajině a mají z velké části ráz smrkových kultur s borovicí. Charakteristické jsou však listnaté (převážně bukové) lesy v údolních zářezech a na východním svahu Hřebečovského hřbetu. Na odlesněných plochách převažují pole, často velmi rozsáhlá. Travní porosty přetrvávaly socializaci zemědělství víceméně jen na neoratelných strmějších svazích. Po r. 1990 byly obnoveny louky na plošinách a v depresích. V plošších částech kotlin byly ve středověku vybudovány rybníky. Typická malá města leží v osách širokých sníženin (Jevíčko).

Bioregion se rozkládá v mezofytiku ve fytogeografickém okrese 63. Českomoravské mezihoří (s výjimkou nevelkých okrajových částí na východě fytogeografického podokresu 63a. Žambersko), dále v jihovýchodním cípu fytogeografického podokresu 61b. Týnišťský úval a v jihovýchodní části fytogeografického okresu 62. Litomyšlská pánev. Zasahují do něj i severní výběžky fytogeografického okresu 68. Moravské podhůří Vysočiny. Vegetační stupně (Skalický): suprakolinní až submontánní. Potenciální přirozenou vegetaci severní části bioregionu v podhůří Orlických hor představují acidofilní doubravy (Genistogermanicae-Quercion), které ostrůvkovitě přecházejí až k Rychnovu nad Kněžnou a Kostelci nad Orlicí. Nižší polohy kolem Litomyšle, Moravské Třebové a v údolí Svitavy zauímají dubohabřiny (Melampyronemorosi-Carpinetumbetuli), v okolí Dolního Újezda opět acidofilní doubravy. Vyšší polohy pokrývají bučiny různého typu, květnaté (Dentarioenneaphylli-Fagetumsylvaticae) i bikové (Luzuloluzuloidis-Fagetumsylvaticae). Na prudkých opukových svazích jižního až východního kvadrantu jsou ostrůvkovitě přítomny dokonce i vápnomilné bučiny (Cephalanthero-Fagetumsylvaticae), na podobných stanovištích ostatních orientací pak suťové lesy (Aceripseudoplatani-Carpinetumbetuli a Mercurialiperennis-Fraxinetumexcelsioris). 186 Biogeografické regiony České republiky V nivách vodních toků jsou luhy, představované asociacemi Stellarionemorum-Alnetumglutinosae a Cariciremotae-Fraxinetumexcelsioris, v kotlinách i Prunopadi-Fraxinetumexcelsioris. Na rozvodí Orlice a Svitavy kolem Opatova v pozoruhodně nízké nadmořské výšce jsou potenciální vegetací maloplošně i podmačené olšiny se smrkem (snad Piceoabietis-Alnetumglutinosae). Vegetace přirozeného bezlesí pravděpodobně chybí. Na odlesněných místech se nachází polopřirozená náhradní vegetace v podobě vlhkých luk svazů *Calthionpalustris*, méně *Molinioncaeruleae*, které přecházejí do slatinných luk svazu *Cariciondavallianae* nebo rašelinných luk svazu *Caricioncanescenti-nigrae*. Na suchých stanovištích jsou to pastviny svazu *Cynosurioncristati*, méně snad i *Violioncaninae*, lesní lemy tvoří vegetace svazu *Trifolion medii*. Křoviny náleží svazu *Berberidion*. Květena Svitavského bioregionu je dosti pestrá. Její hlavní složku reprezentují typické mezofilní druhy hercynských lesů, avšak obohacené o četné druhy karpatského migrantu, vytvářející zčásti i mezní výskyty. Exklávní prvky jsou výjimečné. Mezi pronikající alpidsko-karpatské druhy náleží pcháč potoční (*Cirsiumrivulare*), kakost hnědočervený (*Geraniumphaeum*), zapalice žluťuchovitá (*Isopyrumthalicroides*), kostival hlíznatý (*Symphytumtuberosum*), ostřice převíslá (*Carexpendula*), o. chlupatá (*C. pilosa*), chrpa luční ostroperá (*Centaureajaceasubsp. oxylepis*), svízel Schultesův (*Galium schultesii*), chrastavec křovištní (*Knautiadrymeia*) aj. Přítomnost vápníkem bohatých křídových sedimentů umožňuje výskyt náročnějších druhů, které vesměs pronikají od západu. Mezi ně náleží ostřice Davallova (*Carexdavalliana*) a pcháč bezlodyžný (*Cirsiumacule*). Jiné druhy umožňují předpokládat, že tudy vedla spojnice mezi teplými oblastmi Moravy a Čech. K nim patří běložárka větvenatá (*Anthericumramosum*) a sasanka lesní (*Anemonesylvestris*). Výjimečným jevem je několik reliktních na Hřebečovském hřbetu: boreokontinentální ploštičník evropský (*Cimicifugaeuropaea*) a alpidské druhy bika žlutavá (*Luzulaluzulina*), starček skalní (*Seneciorupestris*) a kozlík trojený rakouský (*Valeriana tripterissubsp. austriaca*). Horské druhy nejsou příliš početné, patří k nim kerblík lesklý (*Anthriscusnitida*), kakost lesní (*Geraniumsylvaticum*), podbělice alpská (*Homogyne alpina*) a kýchavice bílá Lobelova (*Veratrum album subsp. lobelianum*). Silně ochuzená podhorská fauna hercynského původu je doplněna demontánním výskytem alpsko-karpatského prvku, patrného zejména v synuziích měkkýšů (z alpských druhů např. zdobenka tečkovaná, vřetenovka zaměněná, zemoun skalní, z karpatských skalnatka lepá nebo vlahovka karpatská). Východní vlivy dokládá též přítomnost ježka východního. Malakologicky významné je zejména údolí Tiché Orlice, které je jedním z nejbohatších nalezišť měkkýšů vázaných na lesní biotopy v zaalpské Evropě. Významným druhem malakofauny je síťovka dravá, která byla v ČR prokázána zatím pouze v tomto bioregionu. Tekoucí vody patří do pásma pstruhového, Orlice a dolní část toku Svitavy do pásma lipanového. Významné druhy. Savci: ježek východní (*Erinaceusroumanicus*). Ptáci: kulíšek nejmenší (*Glaucidiumpasserinum*), sýc rousný (*Aegoliusfunereus*), ořešník kroupenatý (*Nucifragacaryocatactes*), čečetka zimní (*Carduelisflammea*), hyl rudý (*Carpodacuserythrinus*). Plazi: ještěrka živorodá (*Zootocavivipara*), zmije obecná (*Viperaberus*). Obojživelníci: mlok skvrnitý (*Salamandra salamandra*). Měkkýši: síťovka dravá (*Aegopinellaressmanni*), sklovatka krátkonohá (*Daudebardiabrevipes*), blyštivka skleněná (*Perpolita petronella*), skalnatka lepá (*Faustinafaustina*), vlahovka karpatská (*Monachoidesvicinus*), zdobenka tečkovaná (*Itala ornata*), vřetenovka zaměněná (*Cochlodinacostatacomutata*), zemoun skalní (*Aegopisverticillus*), vrásenka orlojovitá (*Discusperspectivus*), jehlovka hladká (*Platyla polita*), žebnatěnka drobná (*Ruthenica filigrana*), vrkoč horský (*Vertigo alpestris*), skelníčka zjizvená (*Vitreasubrimata*), praménka rakouská (*Bythinella austriaca*). Hmyz: cvrčík mravenčí (*Myrmecophilusacervorum*), cikáda chlumní (*Cicadettamontana*), střevlík nepravidelný (*Carabus irregularis*), páchník hnědý (*Osmoderma eremita*), modrásek tolicový (*Cupidodecoloratus*), píďalka šedokřídlecsamorostlíkový (*Acasisappensata*), skvrnopásník jilmový (*Abraxas sylvata*).

g) Údaje o ochraně území podle jiných právních předpisů

Řešená stavba je kulturní památkou

kulturní památka rejst. č. ÚSKP 105817 - sanatorium

Fáze ochrany: památkově chráněno

Chráněno: od 1. 4. 2016

Rozsáhlý urbanistický komplex plicní léčebny, stavěný po etapách od r. 1914 podle projektu Jana Flory z Brna, umístěný na zalesněném vrchu Kumperk v krajinářském parku, zahrnuje léčebné pavilony a kapli včetně hospodářského a technického zázemí.

h) Poloha vzhledem záplavovému území, poddolovanému území apod.

Řešené území se nenachází v záplavovém území.

i) Vliv stavby na okolní stavby a pozemky, ochrana okolí, vliv stavby na odtokové poměry v území

Stavba během svého užívání nebude mít negativní vliv pro své okolí. Stavbou nebudou narušeny stávající odtokové poměry daného území.

j) Požadavky na asanace, demolice, kácení dřevin

Výkaz výměr a materiálu

vegetační úpravy	m.j.	rovina- 1:5	CELKEM
stromy navržené k ošetření	ks	130 134	130 134
stromy navržené k asanaci	ks	183 185	183 185
<i>povolení ke kácení</i>	ks	152 154	
pařezy k odstranění - stávající	ks	26	26
	m2	11	11
pařezy k odstranění - po asanovaných stromech	ks	183 185	183 185
	m2	67	67
odstranění keřů, dřevin i s kořeny (výč. tl. do 10cm) - plošně	m2	894	894
odstranění náletových dřevin (výč. tl. do 10cm) - plošně	m2	2 100	2 100
odstranění ruderalního porostu	m2	5 200	5 200

Asanace bude prováděna zkušeným odborníkem, který má licenci na práci s motorovou pilou a dostatečnou praxi při asanaci stromů. Při asanaci bude především dbáno na zajištění bezpečnosti práce. Tam, kde bude hrozit významné poškození okolního porostu nebo majetku, upřednostňujeme asanaci postupnou s využitím plošiny nebo lezeckých technik.

Dřeviny budou asanovány z důvodů špatného zdravotního stavu, kompozičního či provozního. Vzniklé pařezy budou společně se stávajícími pařezy odstraněny. Keře, skupiny keřů a nálety navržené k asanaci budou odstraněny i s kořeny, po jejich odstranění bude plocha urovňována a oseta trávnikem.

Pokud v průběhu realizačních prací dojde k identifikaci druhů živočichů zvláště chráněných podle zákona č. 114/1992 Sb. na stromech asanovaných nebo ošetřovaných, budou práce na těchto stromech pozastaveny a další postup stanoví příslušný orgán ochrany přírody podle tohoto zákona.

Dřevní hmota je majetkem investora, který rozhodne o jejím následném využití.

k) Požadavky na maximální zábory zemědělského půdního fondu nebo PUPFL

Bez požadavků.

l) Územně technické podmínky

Napojení na stávající veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu nebude návrhem dotčeno a stávající napojení bude prostorově i technicky zachováno.

m) Věcné a časové vazby stavby, podmiňující, vyvolané, související investice

Zahájení stavebních prací: jaro 2024
Dokončení stavebních prací: podzim 2026

n) Seznam pozemků a staveb dotčených umístěním a prováděním stavby

Řešené území zahrnuje pozemky evidované na katastrálním území Jevíčko – předměstí, tedy v zastavitelném území (intravilánu obce) pod těmito katastrálními čísly:

Seznam dotčených parcel

p.č.	m2	vlastník	způsob využití	druh pozemku	ochrana
2569	6 793	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko		ovocný sad	zemědělský půdní fond
2578/1	30 831	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	nemovitá kulturní památka
2578/2	19 030	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	nemovitá kulturní památka
2578/3	1 733	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	ostatní klomunikace	ostatní plocha	nemovitá kulturní památka
2578/4	283	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	ostatní klomunikace	ostatní plocha	nemovitá kulturní památka
2578/5	902	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	nemovitá kulturní památka
2578/6	519	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	nemovitá kulturní památka
2578/7	489	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	ostatní klomunikace	ostatní plocha	nemovitá kulturní památka
2578/8	8 633	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	nemovitá kulturní památka

2578/9	388	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	ostatní klomunikace	ostatní plocha	nemovitá kulturní památk
2578/10	10 576	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	nemovitá kulturní památk
2578/11	729	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	sportoviště a rekreační plocha	ostatní plocha	nemovitá kulturní památk
2578/12	432	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	
2578/13	273	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	
2578/14	273	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	ostatní klomunikace	ostatní plocha	nemovitá kulturní památk
2578/15	3 288	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	nemovitá kulturní památk
2578/16	5 578	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	ostatní klomunikace	ostatní plocha	nemovitá kulturní památk
2578/17	234	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	ostatní klomunikace	ostatní plocha	nemovitá kulturní památk
2578/18	176	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	ostatní klomunikace	ostatní plocha	nemovitá kulturní památk
2578/19	2 685	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	nemovitá kulturní památk
2578/20	892	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	ostatní klomunikace	ostatní plocha	nemovitá kulturní památk

2578/21	399	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	nemovitá kulturní památk
2578/22	1 135	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	ostatní klomunikace	ostatní plocha	nemovitá kulturní památk
2578/23	4 942	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	nemovitá kulturní památk
2578/24	1 438	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	ostatní klomunikace	ostatní plocha	
2578/25	26 238	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	nemovitá kulturní památk
2578/26	1 334	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	nemovitá kulturní památk
2578/27	43 315	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	
2578/28	7 856	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	
2578/29	804	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	
2578/30	8 750	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	
2578/31	2 999	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	
2578/32	55	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	

2578/33	801	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	ostatní klomunikace	ostatní plocha	
2578/34	1 172	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	
2578/35	305	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	ostatní klomunikace	ostatní plocha	
2578/36	309	V: Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice-Staré Město, 53002 Pardubice H: Odborný léčebný ústav Jevíčko, TRN-Léčebna 508, 56943 Jevíčko	zeleň	ostatní plocha	

o) Seznam pozemků, na kterých vznikne ochranné pásmo

Bez požadavků.

B.2 Celkový popis stavby

a) Nová stavba nebo změna dokončené stavby; u změny stavby údaje o jejích současném stavu, závěry stavebně technického, případně stavebně historického průzkumu a výsledky statického posouzení nosných konstrukcí.

Projektová dokumentace řeší úpravu stávajícího prostoru zahrady sanatoria.

b) Účel užívání stavby

Řešené území slouží především pacientům sanatoria a jejich návštěvám, pohyb v areálu je upravený návštěvníkem řádem.

c) Trvalá nebo dočasná stavba

Projektová dokumentace řeší stavbu jako trvalou.

d) Vydaná rozhodnutí o povolení výjimky z technických požadavků na stavby a technických požadavků zabezpečující bezbariérové užívání stavby

Není předmětem dokumentace

e) Zohlednění podmínek závazných stanovisek dotčených orgánů

Projektová dokumentace bude respektovat písemné vyjádření a technické podmínky všech dotčených orgánů a správců sítí.

f) Údaje o ochraně stavby podle jiných právních předpisů

kulturní památka rejst. č. ÚSKP 105817 - sanatorium

Fáze ochrany: památkově chráněno

Chráněno: od 1. 4. 2016

Rozsáhlý urbanistický komplex plicní léčebny, stavěný po etapách od r. 1914 podle projektu Jana Flory z Brna, umístěný na zalesněném vrchu Kumperk v krajinářském parku, zahrnuje léčebné pavilony a kapli včetně hospodářského a technického zázemí.

g) Navrhované parametry stavby

Rozsah řešeného území umožňuje pohyb velkého množství návštěvníků.

h) Základní bilance stavby

Uznatelné náklady (projekt OPŽP)

vegetační úpravy	m.j.	rovina- 1:5	CELKEM
stromy navržené k ošetření	ks	130	130
stromy navržené k asanaci	ks	183185	183185
<i>povolení ke kácení</i>	ks	152154	
pařezy k odstranění - stávající	ks	26	26
	m2	11	11
pařezy k odstranění - po asanovaných stromech	ks	183185	183185
	m2	67	67
odstranění keřů, dřevin i s kořeny (výč.tl.do10cm) - plošně	m2	894	894
odstranění náletových dřevin (výč. tl. do 10cm) - plošně	m2	2 100	2 100
odstranění ruderalního porostu	m2	5 200	5 200
výsadba stromů	ks	529	529
<i>listnatý strom 10/12, ZB</i>	ks	52	52
<i>listnatý strom 16/18, ZB</i>	ks	79	79
<i>ovocný strom, výška kmene 130-169 cm</i>	ks	86	86
<i>jehličnatý strom 60-80, ZB</i>	ks	50	50
<i>jehličnatý strom 80-100, ZB</i>	ks	262	262
záhonová výsadba keřů	m2	990	990
<i>keře, Ko</i>	ks	1 344	1 344
trávník parkový	m2	2 487	2 487
<i>trávník parkový</i>	m2	1 037	
<i>trávník parkový - po odstranění keřů</i>	m2	1 450	
obnova plochy po odstranění porostu	m2	6 350	6 350
<i>modelace terénu pro zachycení dešťové vody (zamezení erozi)</i>			
následná péče 3 roky	soubor		
<i>stromy</i>	ks	398	398
<i>stromy obvod kmene 8-12 cm</i>	ks	52	52
<i>stromy obvod kmene nad 14 cm</i>	ks	79	79
<i>keře v zápojích</i>	m2	1 000	1 000
následná péče 3 roky	soubor		

Neuznatelné náklady (mimo projekt OPŽP)

vegetační úpravy	m.j.	rovina- 1:5	CELKEM
stromy navržené k ošetření	ks	13	13
výsadba stromů	ks	1	1
<i>listnatý strom 16/18, ZB</i>	ks	1	1
založení trvalkových záhonů	m2	110	110
<i>trvalky, K9 (7ks/m2)</i>	ks	770	770
<i>lemovka</i>	bm	137	137
<i>4x 29,5 m podkova; 18,9 m kruh</i>			

i) Základní předpoklady výstavby (časové údaje o realizaci stavby, členění na etapy)

Výstavba by měla být ukončena do 3 let od zahájení stavby.

Vzhledem k rozsahu bude stavba provedena v jedné etapě.

Přesný termín zahájení bude stanoven dodatečně.

Předpokládané zahájení realizace	2024
Předpokládané ukončení realizace	2026

j) Orientační náklady stavby

V rámci projektu OPŽP

Předpokládaná hodnota stavby bez DPH 6,835mil Kč

Předpokládaná hodnota stavby včetně DPH 8,270 mil Kč

Mimo projekt OPŽP

Předpokládaná hodnota stavby bez DPH 164 tis Kč

Předpokládaná hodnota stavby včetně DPH 198 tis Kč

C. SITUAČNÍ VÝKRESY

C.1 Situační výkres širších vztahů

C.2 Katastrální situační výkres

C.3 Koordinační situační výkres

C.4 Inventarizace dřevin s vyznačením péstebních ošetření a asanací

C.5 Navrhovaná situace vegetačních úprav

C.6 Osazovací plán

D. DOKUMENTACE OBJEKTŮ A TECHNICKÝCH A TECHNOLOGICKÝCH ZAŘÍZENÍ

D.1 Dokumentace stavebního objektu

D.1.1 Architektonicko-stavební řešení

a) Technická zpráva

- Historie

DĚJINY

Jedním ze zásadních vědeckých úspěchů v medicíně na konci 19. století byl objev původce tuberkulózy v r. 1882 Robertem Kochem. Poměrně v krátké době, zejména po kongresu o tuberkulóze v Berlíně r. 1899 začala být v Evropě (i v USA) zakládána sanatoria na léčbu tohoto smrtelného infekčního onemocnění. Léčba byla založena na izolaci pacientů a účincích čistého a chladného ovzduší a slunce, zpočátku s důrazem na vysokohorské prostředí (první vysokohorské klimatické sanatorium vzniklo r. 1889 v Davosu ve Švýcarsku). V Praze vznikl Spolek ke zřizování a vydržování léčeben pro nemoci plicní v Království Českém, Markrabství Moravském a vévodství Slezském a následně několik léčeben – v Záměru (1905), Na Pleši (1916), Jablunkov (1925), Paseka (1915), Janov (1929), Prosečnice (1916 – 22) apod. . Přímým podnětem ke stavbě léčebny nemocných tuberkulózou v Jevíčku bylo rozhodnutí Moravského zemského sněmu z r. 1908, vybudovat v zemi dva léčebné ústavy tohoto typu. Stavba měla být zároveň spojena s oslavou šedesátiletého jubilea panování císaře Františka Josefa . Klimaticky vhodná lokalita pro tento typ ústavu byla nalezena poblíž česko-moravské hranice severozápadně od Jevíčka, na jižním svahu zalesněného návrší zvaného Kumperk. Projekt na rozsáhlý stavební komplex v komponovaném parkovém prostředí, vypracoval brněnský architekt Jan Flora.

HISTORICKÝ VÝVOJ

Se stavbou bylo započato v roce 1914 dle projektu zemského architekta ing. Jana Flory. Po vypuknutí I. světové války byl zemský výbor nucen veškeré stavební práce zastavit, avšak potřeba péče o nemocné a raněné vojáky přinutila v následujícím roce rakousko-uherskou vládu uvolnit potřebné finanční prostředky na dostavbu sanatoria. V srpnu roku 1916 byl proto ústav provizorně otevřen. Císař František Josef tehdy dovolil, aby léčebna nesla jeho jméno, takže první oficiální název zněl: „Jubilejní zemská léčebna plicní císaře Františka Josefa I. v Jevíčku.“ Svému původnímu určení, tj. léčbě žen nemocných tuberkulózou, začal ústav sloužit až na sklonku roku 1918. V letech 1918 – 26 byla dokončena hlavní budova s lehárny a její spojení koridory s budovou kuchyně a jídelnami. Brzy se stala léčebna známou nejenom u nás, ale také v zahraničí. Původní lůžková kapacita přestala stačit a musely být přistaveny další budovy. Byl proto postaven další samostatný léčebný pavilon, obytné budovy pro zaměstnance, hospodářské budovy a ústavní kostelík, jehož stavba byla umožněna díky iniciativě a finanční pomoci olomouckého arcibiskupa, kardinála Bauera. Roku 1940 byl postaven tzv. „Lesní pavilon“ pro pacienty s lehčím průběhem onemocnění. V letech 1946 – 50 došlo k přístavbě operačního sálu, pracoven lékařů a k postavení další obytné budovy pro zaměstnance. Jednotliví stavitelé respektovali původní konstruktivistický záměr Florův, takže po stránce architektonické vzniklo unikátní dílo, které lze dokumentovat např. zájmem filmařů o exteriéry. Je třeba si ovšem uvědomit, že původní projekt zahrnoval též architektonické řešení lesoparku a parkovou úpravu celého areálu, který dodnes nese výrazné prvky arboreta.

Prvním ředitelem a zároveň budovatelem ústavu, kterému zemský výbor moravský svěřil vedení, byl rodák ze slezských Klimkovic, MUDr. Rudolf Lubojacký. Volba se brzy ukázala šťastnou, protože Lubojacký byl nejenom povoláním, nýbrž i vyvoleným člověkem k tomuto poslání. Ve své době vyzdvihl léčebnu po všech stránkách na jedno z předních míst nejenom u nás, ale i v Evropě.

Dne 16. června 1929 léčebnu navštívil první československý prezident T.G. Masaryk v rámci svojí návštěvy města Jevíčka. Tato skutečnost spolu s existencí Masarykovy Ligy proti tuberkulóze dala zřejmě v následujících letech podnět k pojmenování sanatoria na Masarykovu plicní léčebnu.

Po předčasné smrti Lubojackého, který zemřel na rakovinu žaludku ve věku 41 let, pokračovali v jeho odkazu postupně MUDr. J. Blatný, J. Skládal, M. Skyba. Své zkušenosti získané v Jevíčku uplatnila později většina z nich jako řádní profesori lékařských fakult. Dále následovali MUDr. M. Dvořák, P. Bartoň, první žena v této funkci Ing. L. Smékalová. Každý z ředitelů dle svých schopností a možností vždy usiloval o to, aby byl ústav modernizován a aby bylo rozšiřováno spektrum poskytované zdravotní péče. V roce 1972 se ústav stal jediným zařízením v Čechách, které se zabývá léčbou i mimoplicní tuberkulózy.

V roce 1995 se spektrum poskytované zdravotní péče rozšířilo o další významný obor - léčebnou rehabilitaci, což velkou měrou přispělo k dalšímu rozvoji ústavu a jeho modernizaci.

POPIS

Léčebný areál umístěný na jižním svahu zalesněného vrchu Kumperka, s širokým výhledem do volné nezastavěné kopcovité krajiny, v klimaticky velmi příznivém prostředí zahrnující centrální část se dvěma symetrickými křídly léčebných pavilonů S a N spojených krytou chodbou a centrální budovu jídelny čp.508, dále tzv. Dětský pavilon čp.509 s dřevěným altánem, samostatně stojící kapli bez čp., bývalý úřednický dům čp.510, hospodářskou budovu čp.502 a vrátnici bez čp., vodárnu bez čp. a park včetně bývalého transformátoru. Areál je vymezen z jihu obvodovou komunikací sledující přírodní terénní konfiguraci návrší, kdežto ze severu zůstává oproti lesnímu svahu neohrazen. Ústav měl být postaven v první fázi pro max. 110 pacientů, s počítaným rozšířením na 200 osob, proto autor navrhl dva oddělené léčebné pavilony, které budou vybudovány postupně. Tomu odpovídá urbanistická kompozice základní trojice budov, tvaru obráceného, široce rozevřeného Y, otevřeného jižními průčelími budov do svažujícího se parku. Na oba léčebné pavilony (starý a nový) navazují křídla dvoupatrových dřevěných leháren, otevřených jižní osluněnou stranou do parku. Obě symetrické vysoké hlavní budovy s valbovými střechami jsou propojeny spojovací chodbou s pavilonem kuchyně, který má podobu vily s vysokou valbovou střechou, situované v pozadí mezi nimi. Nynější dvoupatrová chodba v úpravě ze 30. let 20. století měla původně vzdušnější podobu uzavřené kolonády s pergolou v patře. V místě křížení spojovacích chodeb je vložena centrální vstupní hala. Jižně před touto pravidelnou kompozicí má svažité parkový parter souměrnou úpravu s osově umístěným bazénem, původně akcentovaným vysokým vodotryskem. Ostatní parkové úpravy a cesty jsou řešeny organicky jako součást přírodního parku, přecházejícího v lesopark. Pozadí hlavní skupiny budov tvoří zalesněný kopec. Hlavní přístup do areálu vede od východu přes vrátnici mírně stoupající alejí, lemovanou parkovými loukami, na nichž jsou ve svahu rozmístěny doprovodné budovy a kaple, otevřená k jihu sloupovým portikem. K osamělé umístěnému dětskému pavilonu vede z hlavní přístupové cesty osová alej pyramidálních dubů.

POPIS PAMÁTKOVÉ HODNOTY

Návrh brněnského architekta Jana Flory z r. 1913, realizovaný z části ještě před 1. světovou válkou a určený k oslavě panovníkova jubilea byl záměrně koncipován jako důstojná veřejná stavba s prvky monumentality. Tomu odpovídá i urbanistické řešení s široce otevřenou náručí hlavních budov ve vyvrcholení hlavní parkové osy, evokující vzdáleně motiv čestného zámeckého dvora. V základním konceptu vychází z historizující architektury, zejména ve vstupní partii, jež má nejbližší k neoklasicismu. Dřevěná skeletová stavba leháren přiznává inspiraci drážní architekturou konce 19. století, ale částečně i hrázdnými a lidovými stavbami oblíbeného „alpského stylu“ a některých dřevěných lázeňských staveb.

*zdroj: NPÚ památkový katalog: <https://pamatkovykatalog.cz/sanatorium-11957431>

Vývoj zahradních úprav areálu (zjednodušeně)

Areál plicní léčebny v Jevíčku byl založen v letech 1914-15. V počátku úprav byla koncepce navrhována p. Vetešníkem, který však pro pana ovocnářského inspektora M. Cíglera. Plán však nevyhovoval a nebyl přijat. Nový plán – ideový náčrt - vyhotovil zahradník Karel Wagner.

Sezakládáním zelinářské zahrady souvisí spis č. 45186/1915 uložený v kartonu č. 7023, kde je zmíněna potřeba opatřit na podzim 1915 stromky a keře, vedle zakládání zelinářské zahrady. Rozpočet zaslaný zahradníkem Karlem Wagnerem počítal pro začátek s jejich opatřením pokud možno zemských ústavů počtu přes 2000 kusů. Některé zejména okrasné stromy seměloporoditů speciálních firem, část stromů a keřů pak okolí Jevíčka. Vedle těchto stromů se počítalo s využitím smrčků a borovic, částečně modřínů a břiz, jež se nalézaly na území jevíčského ústavu.

V konceptu se píše, že: „Ideový náčrtek ústavního sadu nalézá se na staveništi samém a lze v jeho provádění postupně pokračovati, takže i rozsazování skupin nebude činiti valných potíží, poněvadž vždy bude možno přistří cesty a stezky několika kolíky vyznačiti, než ku jich provedení dojde.“. Viz příloha Zemská plicní léčebna v Jevíčku – stavba plicního sanatoria, Moravský zemský archiv.

Pro zhodnocení vývoje není zatím dostatek podkladů. Návrh je pojat jako záchranná intervence, která nepoškodí původní strukturu a navrhne její obnovu s doplněním druhově pestré skladby domácích dřevin, které vyřeší stabilizaci porostů a odstraní největší problémy – stabilizace smrčkových skupin, které jsou důležité pro provoz léčebného zařízení. Skupiny smrčků byly do objektu umístěny záměrně s ohledem na produkci pryskyřice, která obohacuje vzduch o éterické oleje, které usnadňují léčení pacientů. Tento vegetační prvek je typický pro plicní léčebny z První republiky, kdy na plicní choroby umíralo v Československu ročně asi 40 000 lidí (podobně jako za pandemie Covid 19). Z tohoto důvodu byla po celé republice v odpovídajících polohách zřizována léčebná zařízení postavená na léčení pacientů venku pod širým nebem. Lehátka byla umísťována buď do otevřených prostor léčebny – viz typické dřevěné balkony nebo přímo do smrčkových skupin u pacientů, kteří se mohli lépe pohybovat. Cestní síť byla také upravena pro pohyb pacientů a byla navržena jako okruhy pro procházky. Tato okruhy měly přesně danou vzdálenost a byly součástí terapie. Pacient si sám počítal počet v ten den zdolanych okruhů a pozitivně to působilo na zdraví aktivních pacientů. Podobnou roli by měl areál hrát i dnes.

Doplnění výsadeb je založeno na tezi zvýšení druhové diverzity, která je požadována dotačním titulem Ministerstva životního prostředí. Do stávající struktury parku se vloží domácí druhy dřevin, které jsou v léčebně již použité nebo se přirozeně vyskytují v okolí. Nahradí především stromy břízy, které jsou silným alergenem a v areálu byly vysazeny v 70-tých letech minulého století. Bříza je silný alergen, který působí problémy pacientům léčebny. Jejich zdravotní stav je špatný a v porostech již odvedly svoji roli pionýrské dřeviny, která vytvářela kostru porostu. Dnes je již porost dostatečně vyspělý na to, aby byly břízy odstraněny a uvolnily koruny dalším dřevinám, které zde již rostou a břízy je utlačují. Proto je navrhujeme odstranit plošně. V porostech uvolní duby, javory, jedle a smrky, které rostou pomaleji a břízy je již utlačují a dochází k poškozování korun cílových kosterních druhů. Do prostoru budou doplněny tyto druhy:

třešeň ptačí –Prunusavium
jeřáb ptačí Sorbusaucuparia
jeřáb muk –Sorbusaria
jeřáb břek –Sorbustorminalis
jabloň lesní - Malussylvestris

líška obecná –Corylusavellana
dřín obecný - Cornus mas
ptačí zob obecný –Ligustrumvulgare
zimolez obecný –Loniceraxylosteum
kalina obecná –Viburnumopulus
tis červený - Taxusbaccata

- Stávající stav

Popis současného stavu památky s uvedením závad:

Areál v Jevíčku je léčebné zařízení, které bylo navrženo pro rekonvalescenci pacientů s pneumologickými nemocemi a TBC v roce 1914-15 a později byly realizovány terénní a vegetační úpravy. Kvalita návrhu parku je v ČR unikátní a park je přizpůsoben léčbě pacientů dýchacích chorob.

Projektová dokumentace navazuje na studii z roku 2022, která stanovila hodnoty památky a postup obnovy. První etapa, která je předmětem předkládané dokumentace, je obnova dřevinné složky v řešeném území. Vedle kulturní památky bude obnoven i sad v místě Kolonky, který není součástí zapsané nemovité kulturní památky, ale návrh s ní pracuje, jako s komplexním areálem a i zde se pietně obnovuje původní stav.

V dalších etapách by měla být obnovena cestní síť, která není součástí této dokumentace.

Zhodnocení vegetační složky:

Areál léčebny je možné rozdělit následovně:

Lesní porosty: jsou na severní části území a jsou tvořené většinou smrkem ztepilým, borovicí lesní. Oba tyto druhy jsou oslabené suchem a následně kůrovcem. Oba tyto druhy produkují éterické oleje, které jsou nepostradatelné pro léčení plicních chorob a lokalita léčebny byla zvolena i pro přítomnost těchto lesů. Lesní porosty jsou přestihlené a přehoustlé. Část porostů je zničena bořivými větry a je částečně obnovena. Ostatní dřeviny jsou minoritní příměs. Postupně by měly být z porostu odstraněny alergenní dřeviny jako bříza bělokora.

Park před hlavními budovami (kulturní památka)

Kompozice je vymezena v prostoru lesními porosty, které obklopovali od založení tento prostor. V západní části je porost lesa rozpadlý a umožňuje vstup bořivých větrů, nicméně většina stromů, které byly ohroženy v přestihlených porostech již padla a současné stromové patro je relativně stabilní, až některé jedince, kteří mají problémovou provozní bezpečnost vzhledem k suchým větvím. Havarijní stromy byly na základě posudku vyhotoveném při první pochůzce byly ihned odstraněny (smrky napadené kůrovce).

Parter léčebny

Na rovině před léčebnou je terasa, kde rostou nejzajímavější dřeviny. Stávající dřeviny jsou zčásti přestárlé nebo mají defekty v podobě prasklin ve vidlicích (douglaska). Vzhledem k vysoké historické hodnotě dřevin, budou tyto dřeviny nahrazeny jedinec za jedince.

Park před kaplí

V druhé části je kompozice určena skupinami smrků, které vymezují prostor pohledů na kapli. Mezi skupinami tmavých smrků jsou precizně rozmístěny výrazné solitérní stromy, které pohledy zjemňují a vypichují dílčí pohledové cíle.

„Kolonky“

Toto území v západní části areálu není kulturní památka a sloužilo k ubytování zaměstnanců léčebny. Vedle domu byl od počátku založen sad a před domem byla louka s jírovci obklopující bazén/nádrž na vodu a betonovými schody z terasy domů. Dnes je zahradní úprava zarostlá a keřová skupina spíše náletového původu bude nahrazena výsadbou třešní.

Zdravotní stav dřevin

Stromy byly v celém areálu zinventarizovány, vyhodnocen pěstební stav a u opodstatněných případů bylo navrženo pěstební opatření nebo kácení. Viz inventarizace v příloze.

- HODNOTA PARKU

Park léčebny je jedinečným příkladem léčebného parku, který uplatňoval léčebné vlastnosti rostlin, především smrků (éterické oleje v pryskyřici) při léčení plicních chorob. Park je navržen pro léčení pacientů a v původním rozvržení fungoval jako samostatná produkční jednotka, kde pacienti pobývali několik let. Areál měl své zahradnictví pro produkci zeleniny, sadové hospodářství i živočišnou výrobu pro produkci masa. Seno se za pomoci pacientů sklízelo a používalo se pro krmení zvířat.

Vedle vrstvy léčebné byla i vrstva umělecká, kdy smrky vytvářely ucelené skupiny, které vymezovaly prostor průhledů. Jednotlivé prostory jsou propojené alejemi, aby pacienti mohli korzovat i v horkých dnech. Samostatnou roli pro přijímání návštěv měl růžový sad s popínavými růžemi, které vytvářely

V parku se nachází hodnotný a jedinečný sortiment pocházející z Maškových zahrad v Turnově. Lze zaznamenat množství specificky roubovaných stromů. Sesazování 3 jedinců do jedné výsadbové jámy. Využití jarního efektu rašení různých druhů dřevin. Směrování pohledů na zajímavé dřeviny ať už barevností nebo habitem.

Průzkum rostlin bude proveden jako samostatný a dřeviny do arboreta budou vysazovány v návaznosti na tuto projektovou dokumentaci, jejíž účelem je stabilizovat porosty. Solitery introdukovaných druhů budou doplňovány postupně.

Za hodnotné dřeviny lze označit:

lípa – *Tilia tomentosa* (oddělení III č.56) specifickým způsobem roubování až ve výšce 1,5 m nad zemí k vytvoření rozvětvené koruny – v místě nad roubováním je osídlená dutina.

jasan – *Fraxinus excelsior* (oddělení III č. 102) specifické vyvívání dřeviny do 4 m výšky, pro zachování průhledu.

dubová alej – *Quercus robur* 'Fastigiata Mašekii' – dřevina vypěstovaná Vojtěchem Maškem v Turnovském zahradnictví a je poprvé použita v zámeckém parku na Sychrově jako sporadická dosadba do aleje. V Jevíčku je jediná jednodruhovná alej na světě z tohoto taxonu. Jedna rostlina roste ještě v zámeckém parku ve Slatiňanech. V areálu léčebny je ještě několik těchto unikátních jedinců v porostech.

- Navrhovaná situace

Navrhovaná dokumentace řeší obnovu stávajících porostů, jejich stabilizaci a doplnění. V rámci zásahů dojde k asanaci dožívajících, nevhodných a nebezpečných dřevin. Dále bude provedeno pěstební ošetření na dřevinách, které to vyžadují. V průběhu prací byl prováděn biologický průzkum, který vyloučil dřeviny ke kácení z důvodu přítomnosti dutin. Místo kácení je navržena redukce koruny.

V plochách vykácených rozsáhlejších porostů dojde k úpravě a obnově povrchu.

V návaznosti na pěstební zásahy dojde k výsadbě a doplnění ponechávaných porostů.

Předpokládaný rozsah obnovy památky:

Projektová dokumentace je připravena pro památkovou obnovu dřevinné struktury parku a části trávníků. Jedná se o první koncepční návrh po mnoha letech. Budou obnoveny skupiny smrků, které byly vysázeny jako léčebné místo (pryskyřice působí blahodárně na dýchací cesty pacientů). Tyto smrky jsou poškozeny kůrovcem a objekt bude obohacen o druhově pestrou skladbu plodících keřů a stromů, které zvýší biodiverzitu území, aniž by poškodily památkovou podstatu úprav. Nejvýraznější bude ve východní části areálu navržena pohledová bariéra z keřů, která oddělí pohledově park a cestu. Další obnova stromů bude probíhat výměnou strom za strom na stejné místo.

Bude vykáceno 144183 stromů z toho 1463152 na povolení ke kácení dle zákona. Budou odstraněny pařezy u stávajících stromů a nad to 6326 stávajících. Odstraněno bude 894 m² keřů a 2100 m² náletových dřevin a ruderalního porostu bude odstraněno 6350 m². (počet byl aktualizován – snížen pro potřeby projektu).

Nově bude vysazeno 529 stromů a 1344 kusů keřů. Trávník bude ~~obnoven na ploše 6500 m²~~ založen nový na ploše 1037 m², dále 1450 m nového trávníku po odstranění stávajících keřů a 6350 m² po rudérálních porostech.

U nově plánovaných výsadeb bude prováděna po tři roky následná péče.

Tento projekt je připravován do operačního programu životní prostředí a nad rámec podpory budou vysazeny trvalkové záhony před hlavní budovou léčebny na ploše 110 m². Bude vysazen 1 exotický strom, který je nutný vysadit mimo tuto žádost.

Viz výkres C.3

Květinové záhony – jsou od prvopočátku lokalizované před vstupem do pavilonu na centrálním parteru před hlavní budovou. Byly z počátku navrženy jako čistě okrasná výsadba letniček (voskovky) v kruhovitých záhonech s centrálním kruhem a osmi menšími kolem centrálního záhonu, který byl řešen jako vyvýšená „krupna“. Záhony byly osázeny barevnými letničkami jako čistě okrasné.

Stav po roce 1926.

Po roce 1957 je zachycen stav, již se zjednodušenými záhony z trvalek. Ty mají i zjednodušený tvar záhonů. Centrální záhon zůstává kruhovitý a okolní čtyři záhony mají půlobloukovitý tvar. Jedná se o zjednodušený záhon z předchozí úpravy.

Pohlednice z roku 1948

Letecký snímek 1957.

Tento tvar je využitelný i do dnešních podmínek a stavu znalostí fytoaterapie. V novém záhonu je možné využít trvalky produkující éterické oleje. Do záhonu navrhujete tyto druhy:

Geranium macrorrhizum
Hyssopus off. 'Albus'
Hyssopus off. ssp. Aristatus

Lavandula angustifolia 'Hidcote'
Lavandula angustifolia 'Munstead'
Mentha spicata 'Moroccan'
Monarda didyma 'Melua Burgundy'
Nepeta mussinii
Nepeta racemosa
Nepeta x faassennii 'Blue Wonder'
Nepeta x faassennii 'Senior'
Nepeta x faassennii 'Snowflake'
Origanum vulgare 'Aureum'
Origanum vulgare 'Compactum'
Origanum vulgare ssp. hirtum
Perovskia Little Spire
Salvia officinalis 'Aurea'
Salvia officinalis 'Purpurascens'
Santolichamaecyparissus
Satureja montana
Thymus pulegioides 'Tabor'
Thymus x citriodorus 'Aureus'

Záhony budou vysazeny mimo tuto etapu projektu financovaného z Operačního programu životní prostředí (OPŽP).

Předpokládaný rozsah obnovy památky:

Projektová dokumentace je připravena pro památkovou obnovu dřevinné struktury parku a části trávníků. Jedná se o první koncepční návrh po mnoha letech. Budou obnoveny skupiny smrků, které byly vysázeny jako léčebné místo (pryskyřice působí blahodárně na dýchací cesty pacientů). Tyto smrky jsou poškozeny kůrovcem a objekt bude obohacen o druhově pestré skladbu plodících keřů a stromů, které zvýší biodiverzitu území, aniž by poškodily památkovou podstatu úprav. Nejvýraznější bude ve východní části areálu navržená pohledová bariéra z keřů, která oddělí pohledově park a cestu. Další obnova stromů bude probíhat výměnou strom za strom na stejné místo.

Bude vykáceno 194 183 stromů z toho 163 152 na povolení ke kácení dle zákona. Bude vysazeno 529 stromů a 1344 kusů keřů.

Budou odstraněny pařezy u stávajících stromů a nad to 6326 stávajících. Odstraněno bude 894 m² keřů a 2100 m² náletových dřevin a ruderalního porostu bude odstraněno 6350 m².

Nově bude vysazeno 529 stromů a 1811 keřů. Trávník bude obnoven na ploše 6500 m² založen nový na ploše 1037 m², dále 12051450 m nového trávníku po odstranění stávajících keřů a 6350 m² po ruderalních porostech.

U nově plánovaných výsadeb bude prováděna po tři roky následná péče.

Tento projekt je připravován do operačního programu životní prostředí a nad rámec podpory budou vysazeny trvalkové záhony před hlavní budovou léčebny na ploše 110 m². Bude vysazen 1 exotický strom, který je nutný vysadit mimo tuto žádost.

Předpokládaný přínos obnovy pro další využití památky:

Poskytování kvalitní následné zdravotní péče v areálu Odborného léčebného ústavu v Jevíčku v klidném prostředí parku.

Výsadba nových jedinců je obnovou za stávající jedince, kteří odumřeli nebo jsou již dlouhodobě neperspektivní, v některých případech i provozně nebezpeční.

U exotických dřevin, u kterých nejsou uznatelné náklady z projektu OPŽP, bude volena postupná výsadba mimo realizaci tohoto projektu.

Realizací tohoto návrhu se po 100 letech obnoví původní struktura parku léčebny a vytvoří se prostředí pro další dlouhodobé fungování parku na původních principech. Především se obnoví skupiny smrků, které produkovaly pryskyřici, která je důležitá pro léčení pacientů v areálu.

- Celkové provozní řešení

Vstup do řešeného území je z několika míst, v návaznosti na okolní cestní síť. Hlavní vstup je však po hlavní silnici od Jevíčka. Tento stav bude zachován.

- **Bezbariérovost**

Objekt je bezbariérově přístupný částečně.

Velká část objektu je bezbariérově přístupná. Některé části vykazují převýšení, které neumožňují bezproblémový bezbariérový přístup – tyto místa budou označeny v informačním systému parku, bude také vyznačena trasa s bezbariérovým přístupem.

V parku budou na vyznačených cestách zajištěny podmínky pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace v souladu s požadavky vyhlášky č. 369/2001 Sb., týkající se bezbariérového průchodu územím po hlavních chodnících a parkových cestách a dostupnosti hlavních částí parku. Členitý terén parku s velkým výškovým rozdílem a strmými svahy neumožňuje bezbariérové řešení všech cest – v rámci informačního systému parku budou vyznačeny trasy bezbariérových průchodů.

Cesty s vyrovnanými stupni jsou u vstupů do parku doplněny souběžnými rampami, které umožní snadnější pohyb s dětskými kočárky, případně imobilním na invalidním vozíku – v těchto místech však pouze s pomocí další osoby.

- **Bezpečnost při užívání stavby**

Stavba je navržena a bude provedena takovým způsobem, aby při jejím užívání nebo provozu nevznikalo nepřijatelné nebezpečí nehod nebo poškození, např. uklouznutím, pádem, nárazem, popálením, zásahem elektrickým proudem. Během užívání stavby budou dodrženy veškeré příslušné legislativní předpisy.

- **Obecně**

Při výstavbě budou voleny jednoduché a ověřené technologické postupy, obvyklé na stavbách obdobného charakteru. Při práci na realizaci budou dodrženy ČSN 73 6110, popřípadě ČSN 73 6108 a další normy týkající se zpevněných ploch a komunikací, ČSN 83 9011, ČSN 83 9021, ČSN 83 9031, ČSN 83 9051, ČSN 83 9061 a další normy týkající se zahradnických úprav a zásahů do zeleně.

- **Bezpečnost práce**

Práce budou prováděny v souladu se Zákoníkem práce, §132 a §138 a vyhláškou č.324/1990 Sb. Dále v souladu s nařízením vlády č. 28/2002 Sb. a dalšími předpisy. Především se jedná o zajištění bezpečnosti při mýcení dřevin, demolicích a výkopových pracích.

- **Ochrana životního prostředí**

Při provádění stavby se musí brát v úvahu okolní prostředí. Je nutné dodržovat všechny předpisy a vyhlášky týkající se provádění staveb a ochrany životního prostředí a dále předpisy o bezpečnosti práce. V průběhu realizace budou vznikat běžné staveništní odpady, které budou odváženy na řízené skládky k tomu určené. Realizační firma nebo osoby angažované v realizaci stavby budou užívat mobilní WC. S veškerými odpady, které vzniknou při výstavbě a provozu objektu, bude nakládáno v souladu se zákonem č. 185/2001 Sb. O odpadech, jeho prováděcími předpisy a předpisy souvisejícími vyhláškou MŽP č. 381/2001 Sb. a č. 383/2001 Sb. Stavební suť a další odpady, které je možno recyklovat budou recyklovány u příslušné odborné firmy. Obaly stavebních materiálů budou odváženy na řízené skládky k tomu určené. Dopravní prostředky musí mít ložnou plochu zakrytu plachtou nebo musí být uzavřeny. Zároveň budou dopravní prostředky při odjezdu na veřejnou komunikaci očištěny. Skladovaný prашný materiál bude řádně zakryt a při manipulaci s ním bude pokud možno zkrápěn vodou, aby se zamezilo nadměrné prašnosti.

- **Technické vybavení, inženýrské sítě**

Zhotovitel prací je před jejich započatím povinen požádat správce sítí o lokalizaci a vytýčení všech podzemních vedení v území dotčeném pracemi. V případě, že by mohlo dojít k jejich poškození, je zhotovitel povinen postupovat tak a použít takových prostředků aby k němu nedošlo. V případě, že dojde k poškození vedení, bude oprava financována z prostředků zhotovitele.

Pokud dojde v průběhu prací k odhalení nepopsaného, nezakresleného, nebo špatně lokalizovaného vedení nebo sítí, je zhotovitel povinen toto dále respektovat a bezprostředně uvědomit správce daného rozvodu a řídit se jeho pokyny.

- **Normy a požadavky**

Při provádění všech prací budou dodržovány veškeré platné normy, zákony a obecně závazné předpisy vztahující se k dané fázi, činnosti, postupu, prvku a provedení. Dojde-li k rozporu ve výkladu či znění dvou a více souběžných předpisů, bude se zhotovitel řídit přísnějším zněním.

Během procesu navrhování nelze potlačit a zcela eliminovat veškeré problémy, které mohou nastat při realizaci projektu, veškeré vzniklé problémy, které nelze řešit standardními postupy budou konzultovány s autorem projektové dokumentace.

Veškeré práce, výběr materiálu, jeho vlastnosti, jakožto i ostatní kvalitativní a bezpečnostní faktory budou splňovat příslušné normy ČSN / DIN, níže jsou uvedeny normy usměrňující tyto požadavky pro vegetační úpravy v krajině, počítaje v to i sídla, tj. v zastavěném i nezastavěném území. Veškeré práce, výběr materiálu, jeho vlastnosti, jakožto i ostatní kvalitativní a bezpečnostní faktory, které nejsou součástí těchto níže uvedených norem, budou probíhat podle norem ČSN / DIN vztahujících se k danému prvku a postupu.

- Ochrana sítí technického vybavení

Návrh výsadeb stromů respektuje ochranná pásma inženýrských sítí i jejich prostorové uspořádání v zastavěném území dle ČSN 73 60 05.

- 1,5 m na obě strany od obrysu vedení vnějšího vodiče telekomunikačních rozvodů (případně 1 m – je-li použita chránička a protikořenové fólie)
- 1,0 m na obě strany od obrysu vedení plynového potrubí NTL a STL
- 1,5 m na obě strany od obrysu vedení vnějšího límce vodovodního řadu a kanalizační stoky do průměru 500 mm
- 2,5 m na obě strany od obrysu vedení vnějšího límce teplovodu

Před výsadbou je třeba požádat správce sítí o jejich vytyčení a dřeviny vysadit do předepsané vzdálenosti.

Před zahájením stavebních prací je nutno:

- zajistit vytyčení podzemních vedení od jejich správců nebo majitelů
- zajistit dopravní značení v případech omezení dopravy
- zajistit pro dodavatele přístup na dotčené parcely
- označit omezení přístupu ke stavebním rýhám a zákaz vstupu nepovolaným osobám

- Ochrana stromů při stavební činnosti

U stromů, které budou v blízkosti prováděných terénních a stavebních prací, bude nezbytná ochrana při stavebních činnostech (dle normy ČSN 83 9061 – Ochrana stromů, porostů a vegetačních ploch při stavebních činnostech). Jedná se především o:

- ochranu stromu před mechanickým poškozením (bednění)
- ochranu kořenového prostoru:
- proti snižování terénu
- při hloubení stavebních jam a jiných hloubených výkopů
- při zřizování základů stavebních objektů
- při dočasném zatížení
- při uzavření půdního krytu stavebními konstrukcemi

- Druhové složení, parametry výpěstků a technologie založení

Při zakládání vegetačních prvků a při následné péči je třeba postupovat v souladu s oborovými normami:

- ČSN 83 9011 Technologie vegetačních úprav v krajině - Práce s půdou, Praha, Český normalizační institut, 2006
- ČSN 83 9021 Technologie vegetačních úprav v krajině - Rostliny a jejich výsadba, Praha, Český normalizační institut, 2006
- ČSN 83 9031 Technologie vegetačních úprav v krajině - Travníky a jejich zakládání, Praha, Český normalizační institut, 2006
- ČSN 83 9041 Technologie vegetačních úprav v krajině - Technicko-biologické způsoby stabilizace terénu - Stabilizace výsevy, výsadbami, konstrukcemi ze živých a neživých materiálů a stavebních prvků, kombinované konstrukce, Praha, Český normalizační institut, 2006
- ČSN 83 9051 Technologie vegetačních úprav v krajině - Rozvojová a udržovací péče o vegetační plochy; Praha, Český normalizační institut, 2006
- ČSN 464902-1 Výpěstky okrasných rostlin – všeobecná ustanovení a ukazatele jakosti. 2001. 33s

Pro jednotlivé vegetační prvky byla stanovena druhová skladba, parametry výpěstků a technologie založení.

- Ošetření vybraných dřevin

Při ošetření dřevin je nutné brát zřetel na dodržení vhodné doby řezu a řez realizovat za optimálních klimatických podmínek, ošetření provádět mimo období hnízdění ptactva. Ošetření bude prováděno zkušeným arboristou (vlastníci certifikát ETW – Evropský arborista) arboristickými metodami, v nepřístupném terénu s využitím lezeckých technik. Tam kde to bude možné, je vhodné využít požární plošinu. Pro vazby stromů bude použit dynamický vázací systém, k zastřešení

duťin přírodě blízký materiál, případné rány budou ošetřeny fungicidním prostředkem. Seznam dřevin k ošetření a charakter opatření je součástí tabulkové přílohy technické zprávy.
Po ošetření doporučujeme pravidelnou kontrolu stavu dřevin, sledujeme zejména reakci dřevin na řez projevující se změnou vitality a zdravotního stavu. Důležitá je kontrola funkčnosti vazeb.

- Řešení vegetace a souvisejících terénních úprav

Terénní úpravy

V místě vykácených porostů dojde k obnově povrchu a vytvoření modelace sloužících jako protierozní opatření, aby nedocházelo k vymílání zeminy na mírných svazích.

Použité vegetační prvky

Specifikace stromů k výsadbě

Ozn.	Taxon	Velikost		Ks	Poznámka
AHI	Aesculus hippocastanum	16/18	ZB	1	
APL	Acer platanoides	16/19	ZB	1	
APLp	Acer platanoides 'Purpurea'	16/20	ZB	1	
APS	Acer pseudoplatanus	16/21	ZB	6	
BPE	Betula pendula	16/22	ZB	1	
CBE	Carpinus betulus	16/23	ZB	8	
FEX	Fraxinus excelsior	16/24	ZB	3	
PAV	Prunus avium	16/18	ZB	29	
PAL	Populus alba	16/18	ZB	3	3 sesazené rostliny
QPE	Quercus petraea	16/18	ZB	1	
QRO	Quercus robur	16/18	ZB	2	
QRO	Quercus robur 'Fastigiata'	16/18	ZB	3	3 sesazené rostliny
SAR	Sorbus aria	16/18	ZB	12	
TEU	Tilia euclora	16/18	ZB	1	
TPL	Tilia platyphyllos	16/18	ZB	7	
SAU	Sorbus aucuparia	10/12	ZB	25	
SLA	Sorbus latifolia	10/12	ZB	2	
STO	Sorbus torminalis	10/12	ZB	25	
JRE	Juglans regia	výška kmene 130-169 cm		11	
MDO	Malus domestica	výška kmene 130-169 cm		16	
MSY	Malus sylvestris	výška kmene 130-169 cm		25	
PCO	Pyrus communis	výška kmene 130-169 cm		16	
PDO	Prunus domestica	výška kmene 130-169 cm		18	
AAL	Abies alba	80-100 cm	ZB	85	
ACO	Abies concolor	80-100 cm	ZB	2	
CLA	Chamaecyparis lawsoniana	80-100 cm	ZB	2	
PAB	Picea abies	80-100 cm	ZB	160	
PSY	Pinus sylvestris	80-100 cm	ZB	10	
PME	Pseudotsuga menziesii	80-100 cm	ZB	2	
PMEg	Pseudotsuga menziesii var. Glauca	80-100 cm	ZB	1	
TBA	Taxus baccata	60-80 cm	ZB	50	

529

Specifikace keřů k výsadbě

Ozn.	Taxon	Ks/m2	Velikost	Počet ks	Poznámka
tba	Taxus baccata		v 40-60, Ko	25	
cav	Corylus avellana	1,5	v 40-60, Ko	274	živý plot mix šířka 3m
cma	Cornus mas	1,5	v 40-60, Ko	259	živý plot mix šířka 3m

lvu	Ligustrumvulgare	1,5	v 40-60, Ko	259	živý plot mix šířka 3m
lxy	Loniceraxylosteum	1,5	v 40-60, Ko	259	živý plot mix šířka 3m
vop	Viburnumopulus	1,5	v 40-60, Ko	268	živý plot mix šířka 3m

Specifikace trvalek k výsadbě

Rostliny s éterickými oleji využitelné při fototerapii

Ozn.	Taxon	Ks/m2	Velikost	Počet ks
1	Geraniummacrorrhizum	8	K9	30
2	Hyssopusoff. 'Albus'	8	K9	34
3	Hyssopusoff. ssp. Aristatus	8	K9	45
4	Lavandulaangustifolia 'Hidcote'	10	K9	35
5	Lavandulaangustifolia 'Munstead'	10	K9	41
6	Menthaspicata 'Moroccan'	6	K9	27
7	Monardadidyma 'Melua Burgundy'	6	K9	39
8	Nepetamussinii	8	K9	48
9	Nepetaracemosa	9	K9	31
10	Nepeta x faassennii 'Blue Wonder'	9	K9	29
11	Nepeta x faassennii 'Senior'	9	K9	29
12	Nepeta x faassennii 'Snowflake'	6	K9	44
13	Origanumvulgare 'Aureum'	10	K9	24
14	Origanumvulgare 'Compactum'	12	K9	26
15	Origanumvulgaressp. hirtum	8	K9	40
16	PerovskiaLittleSpire	5	K9	50
17	Salviaofficinalis 'Aurea'	6	K9	46
18	Salviaofficinalis 'Purpurascens'	6	K9	46
19	Santoliachamaecyparissus	6	K9	26
20	Saturejamontana	10	K9	22
21	Thymus pulegioides 'Tabor'	12	K9	34
22	Tyhmus x citriodorus 'Aureus'	12	K9	24

Specifikace osiva pro parkový trávník

Kostřava červená dlouze výběžkatá (*Festuca rubra rubra*) 'Barjessica' 10%, Kostřava červená krátce výběžkatá (*Festuca rubra trichophylla*) 25% ('Barpearl' 15%, 'Barcrown' 10%), Kostřava červená trsnatá (*Festuca rubra commutata*) 25% ('Barlineus' 10%, 'Barchip' 15%), Kostřava drsnolistá (*Festucatrachyphylla*) 'Beacon' 15%, Lipnice luční (*Poa pratensis*) 25% ('Brooklawn' 10%, 'Barhelene' 5%, 'Rubicon' 10%)

Viz výkres C.5 Osazovací plán

- Technologie zakládání jednotlivých vegetačních prvků

Příprava povrchu pozemku

(Obecné podmínky pro přípravu pozemku definuje ČSN 83 9011)

- plochu je nutno urovnat do požadované roviny (modelace terénu by měly být pozvolné)
- plochy je nutno před zakládáním jednotlivých prvků zeleně vyčistit od všech nežádoucích materiálů, zejména od stavebních zbytků, kamenů o průměru přes 5 cm, obalů, těžko rozložitelných rostlinných částí a jiných odpadů.
- půdu znečištěnou tuky, oleji, barvami a dalšími látkami ohrožujícími rostliny je nutno vyměnit. Také je nutno vyměnit půdu nevhodnou pro předpokládané využití ploch, jestliže není možné dosáhnout potřebné vhodnosti opatření pro zlepšení půdy.
- u svrchní vrstvy půdy narušené stavebními pracemi je nutno provést regeneraci.
- tloušťku vegetační vrstvy půdy je nutno přizpůsobit nárokům zakládané vegetace a stanovištním podmínkám. (pro trávníky

je obvyklá tloušťka vegetační vrstvy půdy 10-20 cm, pro plochy k výsadbě dřevin a trvalek 40 cm v ulehém stavu, pro stromy bude připraven prokořenitelný prostor)

- způsob a postup rozprostření a druh použitého nářadí nesmí změnit stav uložení a urovnání vrstvy ležící pod vegetační vrstvou půdy nebo stav podloží nebo základu
- při hloubení rýh a jamek se vegetační vrstva půdy ukládá odděleně od ostatní zeminy a při výsadbě se dává zpět jako nejsvrchnější vrstva.
- svahy ohrožené sesuvy musí být stabilizovány vhodnými opatřeními dle normy ČSN 83 9041.

Odstranění a obnova ruderalního porostu

- odstranění náletových dřevin (místně i ostružin)
- kultivace povrchu
- urovnání povrchu
- terénní modelace k zamezení eroze a vymílání
- 20g/m² trávnik bylinný obnova povrchu porostu

Výsadba stromů

(Obecné podmínky pro výsadbu rostlin definuje ČSN 83 9021)

- výsadba do jamek o velikosti 0,05m³ ovocné dřeviny a jehličnany; 0,125 m³ stromy 8/10; 0,4 m³ stromy 8/16
- výsadba bez výměny půdy
- hnojení tabletovým hnojivem ke každé rostlině 12ks x10g/ strom a fyzikální půdní kondicionér určený ke zvýšení vodní a živné kapacity půd 0,5 kg/strom
- kotvení dle druhu dřeviny 1kúl ovocná dřevina, 3 kúly stromy 16-18
- ochrana kmene rákosovou rohoží
- závlahová mísa z drcené borky o mocnosti 10 cm
- záливка cca 40l/strom; 60l/strom 16/18

Ochrana dřevin proti okusu

- strom ovocný – pozinkované pletivo 0,5 m/strom
- strom listnatý – pozinkované pletivo 0,5m/strom
- strom jehličnatý – oplocenka 2 kúly – pozinkované pletivo prům. drátu 2,5mm 3 m/strom

Výsadba keřů

- založení záhonu (chemické odplevelení před založením, nakypření, hnojení, urovnání plochy)
- výsadba do výsadbových jamek odpovídajících velikosti zemního balu nebo kontejneru
- hnojení tabletovým hnojivem ke každé rostlině 2x 10g/rostlina
- zamulčování záhonů mulčem z drcené borky o mocnosti 7 cm
- záливка cca 40l/m²

Založení trávniku výsevem

- příprava plochy (chemické odplevelení před založením, nakypření, urovnání plochy)
- před setím bude zapraveno trávnické hnojivo s dlouhodobým účinkem
- výsevek 25g/m² trávnik parkový; 20g/m² trávnik bylinný obnova povrchu porostu

Založení trvalkových záhonů (mimo projekt OPŽP)

- založení záhonu (chemické odplevelení před založením, nakypření, hnojení, urovnání plochy)
- výsadba do výsadbových jamek odpovídajících velikosti kontejneru
- zamulčování záhonů
- záливка cca 40l/m²

POZN.: Pokud v položkovém rozpočtu realizační firma zjistí chybějící položky nutné k realizaci díla, upozorní investora a nacení položku zvlášť! Případné vícepráce musí před jejich provedením odsouhlasit projektant!

- Požadavky na rostliny při dodávce

Požadavky kladené na rostliny při dodávce na stavbu vychází z ČSN 464902-1 Výpěstky okrasných dřevin - všeobecná ustanovení a ukazatele jakosti.

Všeobecné ukazatele jakosti podle ČSN 464902-1:

- Výška, šířka, počet a délka výhonů, rozvětvení a obrost a rovněž olistění nebo jehličí musí odpovídat druhu/kultivaru v příslušném stádiu a mít navzájem vyvážený poměr.
- Roztřížené dřeviny musí být v každé třídící jednotce opatřeny trvanlivou jmenovkou.
- Dřeviny musí být s ohledem na půdní poměry a přesazovací techniku přesazovány tak často, aby po odborné výsadbě, potřebném řezu a následné péči byl zaručen vyvin typického habitu v požadovaném růstovém tvaru.
- Kořeny musí být dobře vyvinuty a jejich stav musí odpovídat věku, druhu či kultivaru, stádiu, půdním poměrům a pěstování.
- Zemní baly musí být velké přiměřeně druhu/kultivaru a velikosti rostliny i půdním poměrům a pokud možno rovnoměrně prokořeněné, s balovou plachetkou, zajištěny balíci kroužky, či nepozinkovaným drátěným pletivem, nebo v drátěném koši.
- Dřeviny nesmějí vykazovat žádné nedostatky a poškození způsobené chorobami, škůdci, nebo pěstebními opatřeními, které by snižovaly hodnotu nebo způsobilost pro předpokládané použití.

b) Výkresová část

viz dokumentace C

c) Dokumenty podrobností

Není předmětem dokumentace

D.1.2 Stavebně konstrukční řešení

a) Technická zpráva

- Stavební řešení

Není předmětem dokumentace

- Zásady požární bezpečnostního řešení

Navrhovanou úpravou nejsou zhoršeny původní parametry zařízení sloužící pro protipožární zásah. Stávající místní komunikace zajišťující příjezd a přístup ke stávající zástavbě a vnější odběrná místa požární vody nejsou navrhovanými úpravami dotčena, zůstávají nezměněna.

- Hygienické požadavky na stavby, požadavky na pracovní a komunální prostředí

Není předmětem dokumentace.

- Napojovací místa technické infrastruktury

Vzhledem k charakteru stavby bezpředmětné.

- Seznam použitých podkladů

Při zakládání zpevněných ploch je třeba postupovat v souladu s oborovými normami:

ČSN EN 13242+A1:2007 Kamenivo pro nestmelené směsi a směsi stmelené hydraulickými pojivy pro inženýrské stavby a pozemní komunikace

ČSN EN 13286-2:2011 (736185) Nestmelené směsi a směsi stmelené hydraulickými pojivy - Část 2: Zkušební metody pro stanovení laboratorní srovnávací objemové hmotnosti a vlhkosti - Proctorova zkouška

ČSN EN ISO 14689-1 (721005) Geotechnický průzkum a zkoušení - Pojmenování a zatřídění hornin - Část 1: Pojmenování a popis

ČSN 721006:2015 Kontrola zhutnění zemin a sypanin

ČSN 736133:1998	Navrhování a provádění zemního tělesa pozemních komunikací
ČSN 73 6126-1:2006	Stavba vozovek - Nestmelené vrstvy - Část 1: Provádění a kontrola shody
ČSN 736190:1980	Statická zatěžovací zkouška podloží a podkladních vrstev vozovek
TKP4	Technické kvalitativní podmínky staveb pozemních komunikací
TP170	Navrhování vozovek pozemních komunikací
TP změna č.2	Katalog vozovek polních cest - technické podmínky

c)Podrobný statický výpočet

Není předmětem dokumentace.

c)Výkresová část

Není předmětem dokumentace.

D.1.3 Požárně bezpečnostní řešení

Navrhovanou úpravou nejsou zhoršeny původní parametry zařízení sloužící pro protipožární zásah. Stávající místní komunikace zajišťující příjezd a přístup ke stávající zástavbě a vnější odběrná místa požární vody nejsou navrhovanými úpravami dotčena, zůstávají nezměněna.

D.1.4 Technika prostředí staveb

Není předmětem dokumentace.

D.2 Dokumentace technických a technologických zařízení

Není předmětem dokumentace.

E. DOKLADOVÁ ČÁST

V kompetenci objednatele projektové dokumentace

Odborný léčebný ústav Jevíčko, revitalizace parkového areálu - odůvodnění realizace projektového záměru

Z pohledu ochrany přírody

Areál léčebny byl založen „na zelené louce“ v letech 1914-15. jako park s unikátní kompozicí postavenou na skupinách smrků, ve kterých probíhala inhalační léčba a také poskytovaly stín pro pod stromy odpočívajícími pacienty. Další kompozice byla navržena z kultivarů domácích dřevin nebo introdukovaných dřevin. Dřeviny jsou asi sto let staré a musí dojít k jejich obnově. Protože se jedná o památkový objekt, je většina kácených dřevin nahrazena stejným taxonem. Původní park nijak neakcentoval biodiverzitu.

Rozšíření sortimentu dřevin o plodící dřeviny

Proto vstupujeme do parku s novou vrstvou plodících keřů a stromů, které posílí potravní nabídku pro živočichy, především pro ptactvo, které zase může být přínosem pro pacienty (pozorování, zpěv atd.). Navržené druhy plodných dřevin třešeň ptačí – *Prunus avium*, jeřáb ptačí – *Sorbus aucuparia*, jeřáb muk – *Sorbus aria*, jeřáb břek – *Sorbus torminalis*, jablň lesní – *Malus sylvestris*. Z keřů líska obecná – *Corylus avellana*, dřín obecný – *Cornus mas*, ptačí zob obecný – *Ligustrum vulgare*, zimolez obecný – *Lonicera xylosteum*, kalina obecná – *Viburnum opulus*, tis červený – *Taxus baccata*.

Sortiment dřevin je navržen tak, aby dřeviny plodily postupně a zajistily potravu během roku.

Postupnou obnovou, se do stávajících výsadeb z počátku 20. století – tedy období založení výsadeb a druhé etapy za z let 1970-80. dostane mladší kohorta dřevin, které rozšíří věkové spektrum stávajících dřevin a noví jedinci budou stabilizací dřevinné složky objektu na další desetiletí.

Bilance pěstebních zásahů:

Bude vykáceno 149183 stromů z toho 143152 na povolení ke kácení dle zákona. Bude vysazeno 529 stromů a 1344 kusů keřů. V poškozených místech (většinou v hlubokém stínu po odstraňovaných dřevinách) bude obnoven trávník o výměře 1450 m². Současně bude na těchto plochách jemně upraven terén tak, aby se v něm zadržovala voda v menších depresních rýhách.

Bude ošetřeno 134130 stromů tak, aby mohly setrvat delší dobu na stanovišti a být habitatem pro hmyz a ptactvo.

Vedle parku léčebny je část Kolonky, která fungovala v minulosti jako ubytovna, u které byl sad. Sad bude obnoven postupně, první polovina bude obnovena jako celek, část dřevin zůstane a bude nahrazována postupně v čase.

V objektu byl proveden biologický průzkum (viz posouzení Lagner Zimová), který rozšířil poznatky o objektu. Poznatky jsou zahrnuty v projektové dokumentaci, stejně jako zjištění navržené při konzultacích:

Po dohodě s pracovníky AOPK bylo dohodnuto, že v oddělení č. III jsou stromy č. 51 (*Quercus robur* 'Fastigiata'), 57 (*Quercus petraea*) a 102 (*Fraxinus* sp.), u kterých rozhodne o kácení biologický dozor a projektant na základě aktuálního stavu dřevin.

Navržené zásahy jsou navrženy tak, aby rozšířily a posílily biodiverzitu ve stávajícím území. Nad rámec uvažovaných nákladů je v areálu bude vysázen záhon s trvalkami.

Z pohledu památkové péče - památková hodnota objektu

Urbanistické řešení se široce otevřenou skupinou hlavních budov ve vyvrcholení hlavní parkové osy. Památka zahradního umění mající význam v celorepublikovém měřítku, zejména unikátním sortimentem dřevin a jejich vzácných kulturních variet (některé z nich dle dostupných informací NPÚ zatím nebyly ani popsány, resp. nejspíš v omezeném množství vyšlechtěné odrůdy byly zapomenuty), který se nachází jen na několika málo lokalitách v ČR a v takto jedinečném kompozičním členění pouze v předmětném chráněném statku. V základním konceptu vychází památka zahradního umění z přírodního krajinářství a z historizujících tendencí v 1. polovině 20. století. Důležitou součástí autentické kompozice parku léčebny je i drobná zahradní architektura např. dřevěný altán na parc. č. 2578/23 při čp. 509. Z hlediska památkové péče je stěžejní zachování a případná obnova soliterních dřevin, skupin stromů a keřů a liniových výsadeb v původním specifickém zapěstování a v kulturních varietách, které nemusí být běžně dostupné na trhu.

F. PŘÍLOHY

- F.1 Inventarizace a metodika inventarizace
- F.2 Seznam dřevin k asanaci
- F.3 Výkaz výměr a materiálu